

Taina Sfântului Botez – considerații teologice

Sfântul Botez este cea dintâi dintre Tainele Sfintei Biserici; este calea prin care se intră în Sfânta Biserică a lui Hristos și prin care se oferă celui botezat posibilitatea de a se învrednici de primirea și a celorlalte Sfinte Taine.

Taina Sfântului Botez a fost așezată de Mântuitorul Iisus Hristos prin cuvintele: «Mergând, învățați toate neamurile, botezându-le în numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh» (Matei XXVIII, 19). Acestea le-a grăit după învierea Sa din morți.

Dar Taina Sfântului Botez nu este numai ușa prin care se intră în Sfânta Biserică a lui Hristos, ci reprezintă în același timp și deschiderea omului către șansa dobândirii împărăției lui Dumnezeu, așa cum ne încredințează Însuși Mântuitorul, zicând: «De nu se va naște cineva din apă și din Duh, nu va putea să intre în împărăția lui Dumnezeu» (Ioan III, 5).

Trebuie să menționăm și faptul că înainte de botezul instituit de Domnul Iisus Hristos, a existat și un alt botez premergător sau prefigurativ al celui creștin, și anume cel al Sfântului Ioan Botezătorul și Întemernicătorul Domnului. Dar botezul lui nu era Taină, ci presupunea doar curățirea de păcate prin credință și pocăință, fapt pentru care a și fost numit «botezul pocăinței»; el era mai mult un semn văzut și pregătitor spre cele ce aveau să vină, cum mărturisește chiar Însuși Sfântul Ioan Botezătorul: «Eu unul vă botez cu apă spre pocăință, dar Cel ce vine după mine este mai puternic decât mine; Lui nu sunt vrednic să-I duc încălțăminte. Acesta vă va boteza cu Duh Sfânt și cu foc» (Matei III, 11). Mai târziu, și Sfântul Apostol Pavel, întâlnind în calea sa pe unii care primiseră botezul lui Ioan, i-a întrebat: «Primit-ați voi Duhul Sfânt când ați crezut? Iar ei au zis către el: Dar nici n-am auzit, dacă este Duh Sfânt. Și el a zis: Deci în ce v-ați botezat? Ei au zis: În botezul lui Ioan. Iar Pavel a zis: Ioan a botezat cu botezul pocăinței, spunând poporului să creadă în Cel ce avea să vină după el, adică în Iisus Hristos. Și auzind ei, s-au botezat în numele Domnului Iisus» (Fapte XIX, 1–5), adică au primit Botezul creștin.

Sfântul Botez instituit de Mântuitorul Iisus Hristos nu este doar un semn pregătitor pentru cele ce ar fi să vină, ci este o Sfântă Taină a Bisericii lui Hristos.

Botezul din apă și din Duh

Sfânta Scriptură ne descoperă că toate formele de existență creată au luat ființa din lucrarea Duhului asupra apelor.

Prin despărțirea omului de Dumnezeu, Duhul n-a încetat să susțină pe oameni și să conlucreze cu ei la nașterea urmașilor lor, care au propria lor identitate. În Cuvântul Întrupat, apa și Duhul se unesc însă din nou. Hristos Se afundă în Iordan și Duhul pogoară peste ape. Învierea Lui va transforma în apă vie apa morții. A trebuit să se scufunde Fiul în firea omenească și prin ea în apă, pentru ca noi, scufundându-ne în apă, să ne înălțăm spre viața Sa dumnezeiască în Duhul Lui cel Sfânt.

Biserica Ortodoxă nu cunoaște un botez al apei, și altul al Duhului, fiindcă apa este mediul prin care lucrează Sfântul Duh asupra întregii ființe psiho-fizice a omului. În rugăciunea de sfințire prealabilă a apei se cere venirea Duhului pentru curățirea apei de lucrarea puterilor demonice, pentru ca ea să devină, prin pogorarea deplină a Duhului, loc al nașterii omului nou în Hristos. De aici și denumirile date Tainei Sfântului Botez: «baie», «izvor sfânt», «luminare», «renaștere», «naștere din nou», «sfințire», «pecetea lui Hristos», «baia vieții», «baia renașterii» sau «baia pocăinței».

Actul Botezului constă în afundarea întreită a primitorului în apă, lucrare însoțită de formula baptismală rostită de preot: „Botează-se robul lui Dumnezeu (N) în numele Tatălui, Amin, al Fiului, Amin și al Sfântului Duh, Amin, acum și pururea și în vecii vecilor, Amin”. Caracterul de declarație și de constatare al cuvintelor "se botează" sau al celor analoage din celelalte Taine („se cunună”, „se împărtășește”) arată că Taina se săvârșește vizibil prin actul și cuvântul preotului, dar invizibil, prin lucrarea lui Hristos.

Prin Botez și afundarea omului în apă în numele Sfintei Treimi se produce moartea omului vechi și renașterea lui la viața adevărată în Hristos. O dată cu aceasta omul se spală de păcatul strămoșesc și de toate păcatele săvârșite mai înainte și devine lucrător în el chipul lui Hristos. Prin aceasta omul, unindu-se cu Hristos, este introdus în Biserică și devine membru al Trupului tainic al Domnului.

Botezul ca mijloc de înaintare spre asemănarea cu Hristos

Viața cea nouă este un dar de sus care ne vine prin Botez datorită Mântuitorului Iisus Hristos. Căci „dacă am murit împreună cu Hristos, credem că vom și viețui împreună cu El” (Romani 6, 8). Însă acest dar trebuie păstrat și dezvoltat prin sârguința noastră. Darul devine în acest sens atât o chemare, cât și o responsabilitate sfântă.

Cine nu păzește și nu dezvoltă curăția dobândită la Botez se face pe sine sălaş al mai multor demoni decât înainte de Botez. Nerepetabilitatea Botezului arată în acest fel obligația de a nu mai păcătui odată ce am primit puterea de a evita păcatul. Nu este vorba de păcatele cele ușoare, care se pot vindeca prin Taina Pocăinței, ci de păcatul renegării lui Hristos și al ieșirii din Biserică. Aceștia nu sunt botezați din nou, pentru că harul botezului nu se dă de două ori. Ei nu „renasc” de două ori, pentru că nici din trup nu se nasc de două ori și nu de două ori vin pe lume cu păcatul strămoșesc.

Ridicarea din moarte a omului vechi, la starea de viață adevărată a omului nou nu înseamnă că este chemat la o existență individualistă, ci să facă parte din comunitatea celor ce constituie Biserica, trupul comunitar al Domnului. Într-o rugăciune de la Botez, adresată de preot lui Dumnezeu, se zice: „închipuiește pe acesta întru Hristosul Tău... și-l zidește pe dânsul pe temelia Apostolilor și a Proorocilor Tăi (Efeseni 2, 20) și să nu-l surpi, ci sădește-l pe el ca mlădiță a adevărului celui arătat în sânta Ta sobornicească și apostolească Biserică și să nu-l smulgi”. De aceea, după Botez, cel nou botezat este dus la Sfântul Altar, în fața ușilor împărătești, și este împărtășit cu Trupul și Sângele Domnului ca semn al încorporării lui depline în Biserică.

Biserica poate boteza și pe cei ce vin la ea botezați în afara ei, dacă în confesiunea respectivă nu se face botezarea candidaților în deplinătatea credinței și în numele Sfintei Treimi. În lumina Bisericii se explică și posibilitatea botezării unui om, în caz de urgență, de unul din mădularele ei laice, însă în general, săvârșitorii Tainei Sfântului Botez sunt episcopii și preoții, căci lor le-a încredințat Mântuitorul Iisus Hristos puterea de a săvârși Sfintele Taine. Botezul săvârșit în afara Bisericii prin întreita afundare sau stropire în numele Sfintei Treimi poate fi validat de Biserică, prin iconomie, la primirea în Biserică a celui botezat în afara ei. Recunoasterea acestui Botez din partea Bisericii este ca un fel de completare ulterioară a părții lui externe cu deplinătatea puterii dumnezeiești primită acum de cel botezat în afara ei, prin punerea lui în acord cu credința Bisericii.

Botezul copiilor

Botezul copiilor este o necesitate. Trimițând pe sfinții apostoli la propovăduire, Mântuitorul Hristos le spune să boteze pe toți cei care vor crede în El. Și cum cei ce pot crede sunt adulții, porunca Domnului se referă în primul rând la ei. Dar ea nu exclude nici pe copii. Era

natural ca adulții auzind cuvintele Evangheliei să se fi simțit obligați întâi să primească botezul. Dar după ce au fost botezați ei, nu era nici o piedică să fie botezați și copiii acestora. Sfinții apostoli învățaseră de la Mântuitorul Hristos că nimeni nu se poate mântui fără botez (Ioan, 3, 5) și de aceea au botezat și copiii. Ei botează familii întregi care cuprindeau, negreșit, copii: temnicerul din Filipi, auzind cuvântul lui Dumnezeu din gura lui Pavel și Sila, s-a botezat el și toți ai lui (Fapte, 16, 33); la fel Lidia, auzind cuvântul lui Dumnezeu, s-a botezat ea „și casa ei” (Fapte, 16, 15); sfântul apostol Pavel spune că a botezat „casa lui Ștefana” (I Cor., 1, 16). Origen, de pildă, spune că Biserica a primit de la sfinții apostoli tradiția de a boteza copiii, iar canonul 110 al sinodului din Cartagina anatematizează pe cei ce resping necesitatea botezului copiilor.

Inscripții din catacombe dau, de asemenea, mărturie despre botezul copiilor. Este adevărat că botezul copiilor nu devenise o regulă generală în primele secole; în primele veacuri, exist și instituția catehumenatului, adică a pregătirii pentru botez, și erau mulți catehumeni care amânau botezul cât mai mult și, dacă era posibil, până pe patul de moarte, știind că botezul șterge toate păcatele, deci nu numai pe cel strămoșesc. De asemenea, un alt argument în sprijinul celor afirmate anterior ar fi că între cei trei mii botezați la Cincizecime au fost cu siguranță și copii (Fapte 2, 38-39).

SURSE: * [www.crestinortodox.ro \(http://www.crestinortodox.ro/dogmatica/sfintele-taine/taina-botezului-69128.html\)](http://www.crestinortodox.ro/dogmatica/sfintele-taine/taina-botezului-69128.html)

* [www.sfaturiortodoxe.ro \(http://www.sfaturiortodoxe.ro/invatatura-crestina-ortodoxa/catehism-invatatura-credinta-crestina-ortodoxa-taina-sfantului-botez.htm\)](http://www.sfaturiortodoxe.ro/invatatura-crestina-ortodoxa/catehism-invatatura-credinta-crestina-ortodoxa-taina-sfantului-botez.htm)